

ATODIAD 6

TRETH CYNGOR

1. Mae'n benderfyniad allweddol i aelodau'r Cyngor llawn wneud, yn sgil yr ystyriaethau cyflwynir yma, i sefydlu union lefel y cynnydd Treth Cyngor ar gyfer 2019/20. Yr allwedd i hyn yw cael y balans yn briodol rhwng yr angen i wario ar wasanaethau i'r rhai mwyaf bregus yn ein cymdeithas, a'r cynnydd treth sydd yn addas i'w godi ar drigolion Gwynedd.
2. Yn y tybiaethau hanesyddol a wnaed yn ein strategaeth ariannol tymor canolig, defnyddiwyd ffigwr o 3.5%, fel amcangyfrif o'r cynnydd cyfartalog yng Nghymru. Erbyn 2016/17, penderfynwyd codi'r dreth 3.97%, er mwyn osgoi gweithredu rhai toriadau. Erbyn 2017/18, gan fod sawl mater wedi mynd o'n plaid, roedd modd i fantoli cyllideb 2017/18 gyda chynnydd 2.8% yn lefel y dreth. Erbyn 2018/19, roedd setliad grant Llywodraeth Cymru yn siomedig, ac roedd raid codi'r dreth 4.8%.
3. Eleni, erbyn 2019/20 argymhellir codi'r dreth 5.8%, fydd yn cynhyrchu £71.46m o dreth, yn cynnwys £2.7m o gynnyrch Premiwm a £3.05m o incwm ychwanegol tuag at y bwllch. Byddai hynny'n gyfystyr i gynnydd yn y Dreth Cyngor o £75.69 i eiddo mewn Band D, neu £1.46 yr wythnos. Bydd y dreth a godir gan y cynghorau cymuned a'r Awdurdod Heddlu yn ychwanegol i hyn wrth gwrs.
4. Mae dros 16.4% o dai sy'n atebol i dalu treth yng Ngwynedd yn derbyn rhyw elfen o gymorth tuag at eu Treth Cyngor, ac mae dros 60% o eiddo Gwynedd mewn bandiau is na band D. Byddai pob 0.1% ychwanegol o dreth yn addasu'r bwllch ariannol y byddem angen ei ddarganfod o tua £71,246. Felly, byddai 0.5% yn golygu addasu'r bwllch ariannol tua £356,230 tra byddai 1% yn golygu addasu'r bwllch ariannol o tua £712,461.
5. Nodir isod y cynnydd a welwyd yn Nhreth Cyngor Gwynedd, a'r cynnydd a welwyd ar gyfartaledd ar draws Cymru, ers 2014/15:

Blwyddyn	Gwynedd	Cymru
2018/19	4.8%	5.0%
2017/18	2.8%	3.1%
2016/17	4.0%	3.7%
2015/16	4.5%	4.3%
2014/15	3.9%	4.2%
Cyfanswm 2014-19	20.0%	20.3%
Cyfartaledd 2014-19	4.0%	4.1%

Yn 2018/19 roedd lefel Treth Cyngor Band D Cyngor Gwynedd yn £1,301, tra roedd lefel treth cyfartalog siroedd Cymru yn £1,219.

<https://gov.wales/docs/statistics/2018/180322-council-tax-levels-2018-19-en.pdf>

6. Ni wyddom yn union eto beth fydd y cyfartaledd cynnydd ar draws Cymru yn 2019/20, ond yr wybodaeth ddiweddaraf sydd gennyf yw bydd y cyfartaledd ar draws Cymru tua 6%. Felly, mae'r cynnig gerbron am fod yn agos iawn at lefel cyfartaledd Cymru erbyn 2019/20, ac felly yn cadw at y polisi hir-dymor.
7. Mae'r dewis rhwng cynnal gwasanaethau a threthu o hyd yn un anodd, wrth gwrs, a mater i'r holl aelodau yw pwyso a mesur a dod i'r balans y maent yn ystyried sy'n briodol. Fodd bynnag, ymhellach i sawl sgwrs anffurfiol mewn dau gyfres o weithdai aelodau, ac wedi ystyried ymateb pobl Gwynedd i'r ymgynghoriad cyhoeddus, **mae'r Cabinet wedi argymhell cynnydd Treth Cyngor o 5.8%, fyddai'n gynnydd wythnosol o £1.46, neu £75.69 yn flynyddol, gyda threth 'Band D' o £1,376.22 am 2019/20.**

CYNNYRCH PREMIWM TRETH CYNGOR AR EIDDO GWAG AC AIL GARTREFI

8. Yng nghyfarfod y Cyngor llawn ar 6 Rhagfyr 2018, penderfynwyd parhau gyda'r premiwm o 50% ar ail gartrefi ac ar eiddo sydd wedi bod yn wag am 12 mis neu fwy am 2019/20. Amcangyfrifir bydd y Cyngor yn derbyn £2.7m o incwm ychwanegol yn 2019/20 trwy godi'r premiwm, a bwriedir neilltuo'r arian mewn cronfa er mwyn gweithredu'r Strategaeth Tai, fydd yn anelu i ddarparu tai ar gyfer pobl ifanc yn ein cymunedau.
9. Rhaid ymgorffori'r holl incwm a cyfarch gwariant perthnasol yng nghyllideb 2019/20.